

Hoe ziet de regio eruit in 2040?

NO. 3 / 2008

4

De voorbereidingen voor de structuurvisie van de provincie Noord-Holland zijn in volle gang. Allerlei doelgroepen en belangengroeperingen bezinnen zich op de vraag hoe onze provincie er over 30 jaar uit moet zien. Wonen, verkeer, energie, economie, natuur en landschap, welzijn; alles komt aan bod. Lokale overheden, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en ook kinderen laten hun licht schijnen op 'hun' ideale Noord-Holland.

Gedeputeerde Ton Hooijmaijers: „Wie niet reageert, mag ook niet meer mopperen.“ Kritiek op provinciaal beleid is er genoeg, vindt Hooijmaijers. Is het niet afkomstig van de gemeenten of jongeren dan wel van het bedrijfsleven. „Te log, te weinig initiatief, teveel regels. Ik heb ze uitgedaagd: 'Kom nu maar eens met je eigen visie!' Daar is goed op gereageerd.“ De provincie verwacht de Structuurvisie begin 2009 te publiceren.

Drivers

Het regionale bedrijfsleven heeft de handschoen opgepakt en een gezamenlijke ontwikkelingsvisie opgesteld. Zonder zich af te willen zetten tegen de Randstad wilde Noordwest-Holland een regio-specifieke visie neerzetten. De Kamer van Koophandel Noordwest-Holland, VNO-NCW west, LTO Noord, MKB Noordwest-Holland, regionale bedrijvenverenigingen VOWA, FBH, OFK en WBG en de vakorganisatie FNV, CNV en MHP hebben prof. mr. Friso de Zeeuw (praktijkhoogleraar gebiedsontwikkeling TU Delft en directeur Nieuwe Markten Bouwfonds Property Development) gevraagd hun Ontwikkelingsperspectief vorm te geven. Het Ontwikkelingsperspectief

van de Kamer en De Zeeuw met zijn collega's onderscheidt in Noordwest-Holland drie drivers, ofwel voortsturende krachten voor economische ontwikkeling. Dat zijn agribusiness, energie en water en vrijetijdsindustrie. Deze drie moeten de speerpunten voor het toekomstig beleid van de overheden en het bedrijfsleven gaan vormen.

De regio Alkmaar is ondermeer onder het kopje vrijetijdsindustrie terug te vinden. Daarover merkt De Zeeuw overigens op dat hier nog wel het een en ander te verbeteren valt in de samenwerking: „Marketing en gebieds promotie zijn sterk versnipperd en verbindende voorzieningen ontbreken.“ Hij noemt Zuid-Limburg een goed voorbeeld van hoe het wel moet: lokale overheden, provincie en toeristisch bedrijfsleven hebben daar gezamenlijk een budget van 300.000 euro opgehoest om de regio als trekpleister te promoten. Samenwerking loopt als een rode draad door het Ontwikkelingsperspectief; buiten het maken van een toekomstbestendige regio en het ontwikkelen van een inhoudelijk kader, is het mobiliseren en versterken van regionale samenwerking één van de drie doelstellingen.

N9

De directe aanleiding voor het opstellen van de Structuurvisie Noord-Holland is de wet op de Ruimtelijke Ordening die op 1 juli 2008 in werking treedt. De provincie moet dan kunnen aangeven een dergelijke visie in voorbereiding te hebben. Haar rol verandert van een toetsende naar een ontwikkelende en een aanjagende rol. Alles wat de provincie in de visie benoemt, zal ook aan haar criteria moeten beantwoorden. Wie een project uitvoert, zal daar een termijn aan moeten verbinden en zich daaraan moeten houden. Lukt dat niet, dan is de provincie

bij machte in te grijpen en de uitvoering ter hand te nemen. Dat geldt ook voor projecten van het rijk. Hooijmaijers: „Onze rol wordt meer concreet. We hebben bijvoorbeeld al diverse keren aan het ministerie van Verkeer en Waterstaat laten weten, het N9 project over te willen nemen. Wij zien natuurlijk ook wel het belang van een spoedige uitvoering. Maar op ministerieel niveau wordt daar kennelijk anders over gedacht. Op ons aanbod heb ik nog geen reactie gekregen.“ Hij verwacht straks een meer actieve rol te kunnen vervullen.

Het zwaartepunt zal in de toekomst op woningbouw liggen.

Receptie

De Zeeuw onderscheidt drie stadia van intergemeentelijk samenwerken: de receptievariant, waarin bestuurders elkaar veel spreken, maar alleen gezamenlijk actief zijn als het om externe belangenbehartiging gaat, zoals het binnenhalen van subsidies; de variant 'tot en met de pijngrens', waarin keuzes worden gemaakt die voor enkele gemeenten beter uitvallen dan voor andere, zoals bij de locatieaanwijzing van bedrijfs- en woonlocaties; en het derde stadium 'samen dokken' waarin gemeenten samen een substantieel bedrag opbrengen voor regionale investeringen in bijvoorbeeld infrastructuur, herstructurering van bedrijventerreinen en/of regionale groengebieden. „Noordwest-Holland en de subregio's daarbinnen bevinden zich voor een groot deel nog in het receptiestadium“, is zijn strenge oordeel. Hij noemt de rivaliteit tussen Alkmaar en Heerhugowaard als voorbeeld.

Hooijmaijers is het daarmee oneens: „Die opmerking kan ik niet plaatsen. Neem de aanleg van de N23: natuurlijk komt elke gemeente voor zijn eigen belang op, maar binnen de stuurgroep is uiteindelijk wel een eensluidend standpunt naar voren gekomen en zijn knopen doorgehakt. Bovendien, de provincie zit er bovenop. De kronkels die iedere gemeente in de weg wil aanbrengen, strijken wij weer tot een gladde streep. En financieel gezien zijn zowel gemeenten als het bedrijfsleven in Noord-Holland, Flevoland en Overijssel vlot over de brug gekomen. Ook de samenwerking tussen de drie provincies verloopt naar mijn oordeel goed.“

Woningbouw

Het Ontwikkelingsperspectief van Noordwest-Holland beroept zich erop een brede benadering te kiezen. Volgens Friso

de Zeeuw is de drijfveer 'economische krachtenbundeling en ruimtelijke kwaliteit.' Een van de voorbeelden van breed perspectief is de wens om de verstedelijking vooral plaats te laten vinden in de stedelijke agglomeraties Alkmaar en Hoorn. Een verdere verstedelijking van Alkmaar in westelijke richting (Bergen) wijst de visie af. Hoogwaardige stedelijke voorzieningen daarentegen en een aanbod van aantrekkelijke woonmilieus verhogen de aantrekkingskracht van de regio. „De aanwezigheid van hoger onderwijs en kennisinstututen, passende woonmilieus en stedelijke horeca- en cultuurvoorzieningen is dan cruciaal“, aldus De Zeeuw. Daarbij kan de regio vooral insteken op de versterking van opleidingsmogelijkheden binnen de energie- en medische sector.

Ook Hooijmaijers denkt dat in de regio Alkmaar het zwaartepunt op woningbouw zal liggen. Daarbij zullen vooral duurzaamheid en demografische processen een belangrijke rol gaan spelen, betoogt de gedeputeerde. „Duurzaamheid, omdat dat op den duur gewoon het meest voordelig is. En demografie: onze maatschappij verandert. Het aantal echtscheidingen neemt toe en samenlevingsvormen veranderen. Het aantal huishoudens groeit. Ook de vergrijzing speelt een rol. Oudere mensen blijven steeds langer zelfstandig wonen, bovendien het liefst in hetzelfde huis. De doorstroom wordt dus trager. Daar komt bij: om hetzelfde aantal mensen te kunnen herbergen hebben we meer vierkante meters dan voorheen nodig: in de jaren zestig woonde een gemiddeld gezin nog op een ruimte van 60 vierkante meter. Vandaag de dag wordt dat zelfs voor een alleenstaande als krap beoordeeld. Heerhugowaard heeft de ruimte, in Alkmaar speelt stadsvernieuwing een grote rol.“